

Huvudman

Norrtälje kommun
kontaktcenter@norrtalje.se

Beslut

Datum 2025-12-18

Dnr SI 2025:19

Sida 1 (9)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Hallsta skola i Norrtälje kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 5 maj 2025

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Norrtälje kommun att senast **torsdag den 9 april 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Norrtälje kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Norrtälje kommun ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att lärare som befarar att en elev, som trots extra anpassningar i den ordinarie undervisningen, inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, anmäler eleven till rektorn. Rektorn ska säkerställa att han får information om alla elever som lärarna har anmält. Huvudmannen ska inkomma med dokumentation över vilka elever (initialer och klass) som blivit anmälda till rektorn för en utredning om särskilt stöd under perioden 18 december 2025 till den 9 april 2026 (3 kap. 7 § skollagen).
2. Rektorn eller den som rektorn har delegerat uppgiften till ska se till att en utredning om en elevs behov av särskilt stöd inleds för varje anmälan om behov av särskilt stöd som görs till rektorn eller den rektorn har delegerat uppgiften att ta emot anmälningar till. Huvudmannen ska inkomma med dokumentation över vilka elever (initialer och klass) som blivit anmälda till rektorn för utredning om särskilt stöd och vilket datum som en utredning har startats under

perioden den 18 december 2025 till den 9 april 2026 (3 kap. 7 § skollagen).

3. Se till att det av besluten om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser i tid som görs från den timplan, de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen. Rektor ska dokumentera hur många beslut om anpassad studiegång som är fattade under perioden den 18 december 2025 till den 9 april 2026 (3 kap. 7, 9, 11 och 12 §§ och 29 kap. 10 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser studiehandledning på modersmålet.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till stockholm.skolinspektionen@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:19) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 genomfört en tillsyn av Hallsta skola i Norrtälje kommun. Tillsynen har omfattat bestämmelser gällande extra anpassningar och särskilt stöd, studiehandledning på modersmålet samt disciplinära åtgärder.

Skolinspektionen har den 5 maj 2025 beslutat att förelägga Norrtälje kommun senast den 22 september 2025 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande området särskilt stöd samt studiehandledning på modersmålet.

Norrtälje kommun har, efter att fått anstånd med redovisning, den 1 oktober 2025 inkommit med en redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet.

Skolinspektionen har genomfört ett uppföljningsbesök och genomfört intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. utredningar om särskilt stöd och åtgärdsgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet men inte haft något att tillägga.

Skolinspektionen har i nu aktuellt ärende tagit ställning till om Norrtälje kommun har följt föreläggandet samt om påtalade brister har avhjälpats.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 5 maj 2025 förelagt Norrtälje kommun att vidta åtgärder rörande brister inom området extra anpassningar och särskilt stöd då elever inte hade anmälts för behov av utredning om särskilt stöd och elevers behov av särskilt stöd inte hade utretts. Vidare fick elever inte det stöd som de enligt sina åtgärdsprogram var i behov av och elever gavs särskilt stöd utan att ett åtgärdsprogram dessförinnan hade utformats. Skolinspektionen fann även brister i utformningen av åtgärdsprogram för elever som hade anpassad studiegång.

Anmälan om behov av särskilt stöd

Av inkommen redovisning framgår att skolledningen den 11 augusti 2025 gick igenom, med all personal, skollagens krav kring extra anpassningar och anmälan till elevhälsan samt en rutin för förfarandet kring anmälningar om utredning om särskilt stöd. Vidare gick skolledningen igenom vilka brister Skolinspektionen hittat och vilka moment som har förtydligats i den uppdaterade rutinen. Den 15 augusti 2025 repeterades rutinen vid en arbetsplatsträff. Rutinen finns publicerad till samtlig personal på skolans intranät. All personal har även blivit tilldelad en papperskopia som en bilaga till Hallsta skolas elevhälsoplan kallad "arbetsgång elevhälsa." Av "rutin för utredning om särskilt stöd" som Skolinspektionen tagit del av vid redovisningen framgår att om extra anpassningar inte har gett förväntade resultat ska läraren kontakta specialläraren. I samråd mellan lärare och speciallärare kommer de fram till om eleven ska utredas för särskilt stöd. Om en utredning om särskilt stöd ska göras för en elev informeras rektor via elevhälsan. Av redovisningen framgår att anmälningar från lärare eller

annan personal om att elev riskerar att inte nå målen skickas in via e-tjänst till elevhälsan. I intervju med representanter från elevhälsan och lärare framgår dock att lärare först ska vända sig till specialläraren när de befarar att elever inte når målen trots extra anpassningar. Läraren diskuterar då med specialläraren om det ska göras en utredning om särskilt stöd eller inte.

I intervju med lärare framkommer att det finns i vart fall fem namngivna elever som, trots extra anpassningar, inte når betygskriterierna eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas och som inte är anmälda till rektorn. Lärarna uppger att det kan röra sig om elever som har behov av extra anpassningar under en lång tid, men att lärarna tror att eleven kommer nå målen inom ett par år. Av betygskatalogen för höstterminen 2024 och vårterminen 2025 framgår att det finns över 15 elever som har haft betyget F i ett eller flera ämnen under båda terminerna. Dessa elever har inte anmälts för en utredning om särskilt stöd vid något tillfälle. Lärarna uppger att de väntar till mitterminsprognosen och efter det kan det bli aktuellt att anmäla elever för en utredning om särskilt stöd.

I intervju med elevhälsan framgår det att läraren tillsammans med elevhälsan gör en anmälan om utredning om särskilt stöd. Elevhälsan och rektor uppger i intervju att vissa lärare anmäler elever för fort medan andra väntar för länge. Vidare uppger elevhälsan att om en elev i årskurs 1 förväntas nå målen i årskurs 3, ska eleven inte anmälas av läraren.

Rektorn uppger i intervju att en anmälan om särskilt stöd ska ske genom en elektronisk länk och att det ytterst är läraren som avgör om en elev ska anmälas.

Utredning om särskilt stöd

Enligt Hallsta skolas uppdaterade rutin ska en utredning om särskilt stöd vara klar inom två veckor efter att ett beslut om att starta utredning har tagits. Av inkommen sammanställning framgår att 15 anmälningar om behov av särskilt stöd har inkommit under perioden 25 augusti 2025 till den 22 september 2025. Av dessa hade tio elever åtgärdsprogram under våren 2025 vilka har utarbetats igen när höstterminen 2025 startade. För resterande fem elever har utredningar om särskilt stöd startas i början av höstterminen 2025.

I intervju med elevhälsan uppger flera representanter att rektorn alltid är med och beslutar om en elev ska utredas för särskilt stöd. Vidare framkommer att specialläraren gått in och gett speciallärarstöd under sex till åtta veckor för flera namngivna elever som läraren befarar inte kommer nå målen trots extra anpassningar utan att eleven utreds för behov av särskilt stöd.

I intervju med rektorn bekräftar rektorn att specialläraren får gå in och ges stöd två till tre gånger under en kort period men ett stöd som ges under sex till åtta veckor är ett särskilt stöd och ska föregås av en utredning om särskilt stöd. Vidare uppger rektorn att specialläraren ska undersöka om läraren har gett de extra anpassningar som den kan ge men specialläraren ska inte bedöma om en utredning om särskilt stöd ska startas. Det är elevhälsan som ska göra bedömningen om en utredning om särskilt stöd ska startas. Rektorn uppger att han inte har fått information om att specialläraren har gått in och gett speciallärarstöd till elever som är anmälda för utredning av behov av särskilt stöd utan att insatsen föregåtts av en sådan utredning.

Elever ges särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram

Skolinspektionen har tagit del av alla aktiva åtgärdsprogram, av dem framgår att det finns elever som ska ha särskilt stöd i form av tid med speciallärare, tillgång till en elevresurs, anpassad studiegång och undervisning i särskild undervisningsgrupp samt annan undervisning.

Skolinspektionen har utifrån stickprov ställt frågor om specifika elever och om de får de åtgärder som framgår av deras åtgärdsprogram. Lärare har i intervju uppgett att eleverna i fråga ges åtgärder i deras åtgärdsprogram

Utformning av åtgärdsprogram för elever med anpassad studiegång och placering i särskild undervisningsgrupp

Skolinspektionen har tagit del av samtliga åtgärdsprogram på skolan och av dessa framgår det att fem elever har anpassad studiegång och fyra elever är placerad i särskild undervisningsgrupp. Samtliga granskade beslut avseende anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp är fattade av rektorn.

För de fem elever som har anpassad studiegång framgår vilka behov av särskilt stöd som eleverna har och de ämnen eleverna läser. Det framgår dock inte i vilken omfattning deras undervisning avviker från den garanterade undervisningstiden. Rektor uppger i intervju att sedan Skolinspektionens beslut den 5 maj 2025 har beskrivits tydligare vilka lektioner som eleven missar varje dag genom sin anpassade studiegång.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, genom användningen av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övriga skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom

ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 5 § skollagen).

Om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn och om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 § eller i form av anpassad studiegång enligt 12 § kan rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).

För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas (3 kap. 10 § skollagen).

Om det finns särskilda skäl, får ett beslut enligt 9 § för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till (3 kap. 11 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får beslut om avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen fattas (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så

långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen (prop. 2009/10:165, s. 293).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Norrtälje kommun har vidtagit tillräckliga åtgärder för att säkerställa att det enbart är rektor som fattar beslut om anpassad studiegång och särskild undervisningsgrupp samt att elever får det särskilda stöd vilket framgår av deras åtgärdsprogram.

Skolinspektionen avslutar således ärendet i dessa delar. Skolinspektionen bedömer dock att det fortsatt finns brister när det gäller att skolpersonal anmäler elever som kan vara i behov av särskilt stöd och att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Det kvarstår även brister i utformandet av beslut om anpassad studiegång.

Av utredningen framkommer att skolpersonal inte alltid anmäler till rektorn när de befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas trots att eleven har getts extra anpassningar. Skolpersonal har enligt skollagen skyldighet att anmäla till rektorn om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Att skolpersonal inte anmäler alla elever som riskerar att inte nå kunskapskriterierna eller betygskriterierna trots extra anpassningar är en brist.

Vidare framkommer av utredningen att sedan Skolinspektionens föreläggande har utredningar om särskilt stöd visserligen startats skyndsamt efter anmälan om en sådan inkommit. Det finns dock elever på skolan som lärare befarar inte når målen trots extra anpassningar och där de vänt sig till specialläraren för anmälan men där specialläraren inte alltid fört anmälan vidare till elevhälsan. Anmälan har således inte nått rektorn. Eleverna har i stället getts speciallärarundervisning under en längre period utan att insatsen föregåtts av en utredning om särskilt stöd. Av skollagen framgår att rektorn ska se till att anmälningar tas emot och att de utreds skyndsamt. Att rektorn inte får vetskap om att lärare har anmält en elev innebär en risk för att en utredning särskilt stöd till elever som är i behov av det fördröjs eller helt uteblir.

Det är enligt skollagen inte frivilligt för rektorn, att avgöra om en lärare har anmält en elev inte. Det är heller inte frivilligt för rektorn eller den som rektorn har delegerat uppgiften till att välja mellan att inleda eller att inte inleda en utredning om särskilt stöd efter att en anmälan om särskilt stöd inkommit från lärare. Utredningen kan vara olika omfattande, men rektorn är alltid skyldig att se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Detta gäller även om skolpersonal på annat sätt uppmärksammar att en elev kan vara i behov av särskilt stöd och denna information lämnas till rektorn. Skyldigheten att se till att elevers behov av särskilt stöd utreds gäller såväl när elever befaras att inte uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som när elever uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Att alla elever som lärare anmält för utredning av behov om särskilt stöd inte utretts är därmed en brist.

Vidare framkommer av utredningen att det kvarstår brister vad gäller beslut om anpassad studiegång. Av beslutet om anpassad studiegång som Skolinspektionen tagit del av framgår inte vad som i tid har anpassats bort från för elevernas garanterade undervisningstid. Av skollagen framgår att särskilt stöd i form av anpassad studiegång innebär att avvikelser från timplanen samt ämnen och mål görs. För en elev som ska ges särskilt stöd ska ett åtgärdsprogram utarbetas av vilket behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses ska framgå. Vidare framgår det att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen. Att det inte framgår i åtgärdsprogrammen i vilken omfattning avvikelser från timplanen som beslutats är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Norrtälje kommuns verksamhet vid Hallsta skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Norrtälje kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärderna för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Studiehandledning på modersmålet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med lärare och rektor framgår att lärare har uppmärksammat rektor på de elever som de anser har behov av studiehandledning på modersmålet samt att alla elever som har behov av studiehandledning på modersmål får det tillgodosett.

Rättslig reglering

En elev ska få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det (5 kap. 4 § skolförordningen).

Studiehandledning får ges i interaktiv form med informations- och kommunikationsteknik där eleven och studiehandledaren är åtskilda i rum men inte i tid, om det inte finns någon lämplig person inom skolenheten som kan ge studiehandledning och huvudmannen trots upprepade ansträngningar inte har lyckats anställa en sådan (5 kap. 4 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Fanny Lingqvist

Beslutsfattare
Signerat av: Fanny Lingqvist

X Helena Maslov

Föredragande
Signerat av: Helena Maslov

I ärendets slutliga handläggning har även Daniel Wilson medverkat.